

פניני הפרשה

• יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים •

© נייד: 052-7654216 • כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. © דוא"ל: 7654216@gmail.com

לימוד שיוצר מציאות

זאת תורת העולה היא העולה - כתב בעל הטורים: לומר כל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה. הקרבנות נקראים "אשה", והתורה נקראת אש, שנאמר "הלא כה דברי כאש", "מימינו אש דת למו", הקרבנות נקראים "לחם" - "את קרבני לחמי", והתורה נקראת "לחם" - "לכו לחמו בלחמי". כשם שאי אפשר לעולם בלא לחם, כך אי אפשר לעולם בלא תורה. ויש להתבונן בדמיון בין קרבנות ללימוד תורה, הרי בקרבנות רואים את מעשה הקרבנות בהקרבתם על המזבח, בזריקת הדם, באש היוקדת על המזבח, באיברים והפדרים העולים על גבי המזבח, ואיך אפשר לדמות את כל המעשים הללו ללימוד תורה הנעשה בדבור בלבד?

בגמ' מגלה (ג.) מסופר: כשחיבר יונתן בן עוזיאל תרגום של נביאים מפי חגי זכריה ומלאכי, נזדעזעה ארץ ישראל ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה. יצתה בת קול ואמרה: מיהו שגילה סתריי לבני אדם? עמד יונתן בן עוזיאל על רגליו ואמר: אני הוא שגיליתי סתריי לבני אדם. גלוי וידוע לפניך שלא לכבודי ולא לכבוד בית אבא עשיתי, אלא לכבודך שלא ירבו מחלוקות בישראל (על ידי שכתב ופירש מקראות סתומות). וכבר הקשו המפרשים מה היתה הקפידה בגלוי המקראות ופירושן, ובפרט אם לא מגלה סודות התורה?

מבאר בתוס' רי"ד, שכיון שיונתן בן עוזיאל כתב תרגום המקראות, כבר יודעים יותר טוב ללימוד ולא מוסרים נפש על הלימוד כבתחילה. ועל זה הזדעזעה ארץ ישראל. ללמדנו שעיקר הלימוד הוא ההקרבה והמסירות של נפש האדם לתורה, ולא הידיעות של התורה. לכן כל העוסק בתורת עולה הוא "מקריב" את עצמו ובווערת בו אש קדושת התורה, וזהו "הלחם" של העולם שעל ידו העולם מתקיים.

החזון איש נוהג היה לטייל לצורכי בריאות ברחוב שלימים נקרא על שמו, לאורך "פרדס ברמן" שבחלקו הדרומי של הרחוב. כשהגיע עם מלווהו לסוף הרחוב, והמקום היה עדיין מוקף פרדסים, עצר לפתע החזו"א ממהלכו, ואמר "במקום הזה עברו בני ישיבה ושוחחו בדברי תורה, אני מרגיש כאן קדושה יתירה...". הרי שכח לימוד התורה ועסק התורה אינו רק דיבור אלא תיקון העולם וקידושו, כמו קרבנות, ומי ששקוע בתורה חש את מציאות קדושת התורה בעולם כאילו זה עתה נעשה מעשה ומקום הלימוד מתקדש בקדושת המקדש והמזבח.

שיא תורני

• הנימול המבוגר ביותר בהיסטוריה •

יתרו, שמל את עצמו אחרי שנפגש עם משה במדבר. וזה לדעת רב בסנהדרין (דף צ"ד ע"א) שפירש "ויחד יתרו" (שמות י"ח ט') שהעביר חרב חדה על בשרו, ופירש רש"י שמל את עצמו ונתגייר. והנה כיון שהיה חותנו של משה, מסתמא היה גדול ממנו בעשרים שנה, ומה גם שהיה באותה עצה אצל פרעה של כל הבן הילוד וגו', ולא פחות מבן שלשים. וזה היה לפני לידת משה רבנו ע"ה. וא"כ כשנימול היה בן ק"י שנים (מרוך הגר"מ מאזוז שליט"א בחומש בית נאמן שמות שם).

עצה טובה

למקפידים להניח נטלה סמוך למיטה, במקום למלא את הנטלה מהערב ולהסתכן בשפיכתה, מומלץ לשים בקבוק מים סגור, ובבוקר למלא את הנטלה.

מגיד דבריו / פנינה מתורתנו של הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל

"זכיית האשה בשאר המצוות כדי לתקן אבריה, הוא על ידי מה שלומדים בניה בתורה, וכל הקורא בפרשת עולה כאילו הקריב עולה וכו'. ("מגיד חדשות ח"י עמ' שס"ד)

כל נפש אשר תאכל כל דם ונכרתה הנפש וגו' (ז' כ"ז)

"כל דם ונכרתה" ס"ת המל, רמז בזה שבברית המילה שהמוהל צריך למצוץ דם המילה כמובא בש"ע יו"ד (סי' רס"ד ס"ג) לא חל איסור זה וא"צ ליזהר שלא יאכל ויבלע דם, וכמובא ביו"ד (סוף סי' ס"ו) דדם שבין השינים מוצצו, וכ' בעל ההפלאה (בח' לכתובות דף ס' ע"א) דה"ה מוהל שמותר לו לבלוע הדם שמוצץ. ע"ש. (הרה"ג ר' רחביה חדוק שליט"א).

וימותו לפני ה' (י' ב')

איתא במדרש (והובא בחומת אנך פרשת אחרי אות א'): כיון שראה איוב מיתת שני בני אהרן, אמר: אף לזאת יחרד לבי. ע"ש. ונראה לעניות דעתי לפרש שראה איוב שפעמים מתים בני אדם כדי לקדש שם שמים, כמו שני בני אהרן שמתו לפני ה', דהיינו שנתקדש שם שמים על ידי מיתתם, וכמו שאמר משה "בקרובי אקדש". לכן אמר איוב: אף לזאת יחרד לבי, שמא אף אני סובל כדי לקדש שם שמים. ויומתק הדבר על פי מה שאמרו בגמרא (בבא בתרא דף ט"ז ע"א) שהקדוש ברוך הוא שלח את השטן לאיוב בשעה שיצאו בני ישראל ממצרים, כדי שלא יקטרג על בני ישראל שיצאו ממצרים. ונמצא שליסורי איוב היה גם כן חלק בקידוש שם ה', שלא יקטרג השטן על בני ישראל ויטבעו גם הם. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

נקודת חן • עובדיה חן

כֶּשֶׁר וְגַם בְּרִיא

רמז לכך מצא הגאון רבי רפאל ברדוגו זצ"ל (מגדולי חכמי מרוקו לפני כמאתים שנה) בספרו "מי מנוחות" בפסוק "ויאמר אם שמוע תשמע לקול ה' אליהי וגו' כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רפאך" (שמות טו, כו). לכאורה יש כאן כפל – אם לא ישים מחלה מה צריך יש ברפואה? ומישוב שבא הכתוב להודיענו כי מלבד שהתורה ומצוותיה הם מרפא לנפש, מכל מקום יש בהם גם מרפא סגלי לגוף, כמו שנאמר "רפאות תהי לשרך ושקוי לעצמותיך" (משלי ג, ח). ולכן מבטיחה התורה למי ששומע בקול ה': "כל המחלה וגו' לא אשים עליך" ולא כמתן שכר אלא בגלל "כי אני ה' רפאך" על ידי המצוות שנתתי לך שהמקימם נמנע ממחלות.

כיום עם התפתחות המדע, התגלה כמה ההקפדה על כשרות מצילה מכל מיני מחלות, ולכן גוים רבים מקפידים לקנות בשר כשר, כשהם מתייחסים לכשרות כמרכיב של בקרת איכות. בצבא הפולני לפני תקופת הקומוניזם, היתה הוראה קבועה לשחט את הבהמות על פי ההלכה היהודית דוקא, מפני שבאפן זה יוצא רב הדם מיד והחידקים אינם מתרבים בבשר במהירות כבדרכי ההמתה האחרות. גם ההקפדה על נקייו העופות: המליחה, וההדחות במים לפני ואחרי המליחה תורמות לבריאות תקינה.

על הפסוק במגלה "וישנה ואת נערותיה" (אסתר ב, ט), מובא במסכת מגלה (י"ג ע"א): אמר רב: "שהאכילה מאכל יהודי".

הגאון רבנו יוסף חיים זצ"ל בספרו "בן יהודע" שם מקשה על כך קשיא מתבקשת: הרי לא הגידה אסתר את עמה ואת מולדתה" (אסתר ב, י), ועדין לא היה ידוע שהיא יהודית, ואיך ידע להאכילה מאכל יהודי?

ומישוב שהיה ידוע שבשר משחיטת היהודים בריא יותר, מאחר שהוא בדוק מטרפיות הבאות מחלאים, ואסתר בקשה מאכל יהודי "מטעמי בריאות". ומסים רבנו יוסף חיים: "ועד עתה יש באירופ"א אנשים שאינם ישראל, והם אין אוכלים בשר אלא רק מטבחי ישראל שהוא כשר, ואומרים שגם המלכה של אנגליז [אנגליה] ירום הודה אין אוכלת אלא רק בשר כשר שחתום מן החכם שהוא כשר". (כיוצא בו כתב הגאון רבי שמשון נחמני זצ"ל בספרו "זרע שמשון", ודיק זאת ממה שנאמר "וישנה ואת נערותיה לטוב", ששנה את מאכלה ממאכל הנכרים לטובתה ולבריאות גופה).

באכילת מאכלים כשרים, מלבד השמירה על הנפש זוכים גם כבונוס לשמירה על הגוף. והרי זה אך טבעי ששמירה על "הוראות היצרן" של הבוורא, מזכה גם באיכות חיים, שכן כל הבריאה עשויה לפי מתכנת התורה.

6. ❖ **אזוירה** - דאגו שההכנות לפסח יהיו נעימות, עם מוזיקה ברקע, וגם קצת ריקודים, בלי לחץ, עצבים, צעקות וגערות. (הרב דן טיומקין הי"ו).

7. ❖ **על מנת לקבל פרס** - הבטיחו לעצמכם ולמשפחה פרס על סיום הנקיון מוקדם, כמו יציאה לטיול קצר או יציאה לארוחה בפארק.

8. ❖ **לא רעב** - למרות הקושי, הקפידו על ארוחות מסודרות לבני הבית. ילד רעב - לא עובד...

9. ❖ **התאמה** - לכל ילד יש כישורים משלו - הטילו על כל אחד מהילדים משימות מוגדרות בהתאם לכישוריו וכוחותיו.

10. ❖ **תכנון** - תכננו מוקדם את השבוע האחרון לפרטי פרטים - מה המשימות לכל יום ומה נדרש לכם כדי לבצע אותם. (א. פאר הי"ו).

1. ❖ **סיפוק** - תלו טבלה על דלת כל אחד מהחדרים עם פירוט כל הרהיטים שבו, כאשר לאחר ניקוי של כל רהיט תסמנו בסיפוק וי לצד שמו.

2. ❖ **לבוא מוכנים** - דאגו מראש שיהיו ברשותכם כל הכלים והחומרים הדרושים על מנת לנקות את הבית.

3. ❖ **איכות** - אל תתפשרו על האיכות של הכלים והחומרים שבהם תשתמשו. ההפרש ביעילות בין החומרים הוא משמעותי ביותר.

4. ❖ **ונשמרתם** - חמירא סכנתא מאיסורא! היזהרו שהנקיונות לא יבואו על חשבון סיכון מחומרי ניקוי רעילים וכיוצא.

5. ❖ **מיקוד** - אל תתפזרו לכמה פרויקטים יחד, דבר שעלול לגרום לבית הפוך ואיבוד שליטה. נקו בשיטתיות: אם היום עושים את חדר הילדים, התייחסו לזה כפרויקט שכולם שותפים להצלחתו, ועד שלא מסיימים אותו לא עוברים לחדר אחר.

הוא - היה אומר • ביאור אמרות והנהגות חז"ל על ידי הכרת אישיותם ואורח חייהם

רבי אלעזר בן עזריה - ניצוץ של שמואל הנביא

בהגדה של פסח מובא: "אמר רבי אלעזר בן עזריה: הרי אני כבן שבועים שנה, ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות, עד שתדע בן זומא...". בסידור האריז"ל מובא שרבי אלעזר בן עזריה היה גלגולו של שמואל הנביא שחי נ"ב שנה, ובצירוף שנותיו, שהיה אז בן י"ח, אמר על עצמו "הרי אני כבן שבועים שנה". אך מדוע בחר לציין זאת דוקא כאן? מבאר **מרן החיד"א** זצ"ל בספרו "אהבת דוד" (סוף דרוש ט"ו) שבא רבי אלעזר בן עזריה ללמדנו שכל חכם מישראל יש לו חלק מיוחד בתורה, ואף חכם אחר זולתו לא יוכל לזכות בו לפניו. וזהו שאמר: "**הרי אני כבן שבועים שנה**" וזכיתי לנשמת שמואל השקול כמשה ואהרן (ברכות ל"א ע"ב). ולמרות שמשה הוא שקיבל התורה מידו יתברך בכללה ופרטה וכל רז לא אניס ליה ושמואל הורה הוראות כבר כשהיה בן שנתיים (עיין ברכות ל"א ע"ב), עם כל זאת "לא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות", לא מצאתי לה דרשה בתורה, "עד שדרשה בן זומא" שהיה חכם צעיר.

ובספר אהבת דוד הנ"ל (דרוש ג'), מבאר על פי זה מרן החיד"א מה שאמרו בחגיגה (ג' ע"א): "תנו רבנן מעשה ברבי יוחנן בן ברוקה ורבי אלעזר בן חסמא שהלכו להקביל פני רבי יהושע בפקיעין. אמר להם: מה חידוש היה בבית המדרש היום? אמרו לו: תלמידך אנו ומימיך אנו שותין. אמר להם: אף על פי כן, אי אפשר לבית המדרש בלא חידוש". כלומר, כל אחד בבית המדרש יכול לחדש חידוש הנוגע לנשמתו שאפילו רבותיו לא יגיעו אליו.

ולכן שאל להם רבי יהושע שם בהמשך: "שבת של מי היתה?", וענו לו "שבת של רבי אלעזר בן עזריה היתה". למרות שידע שרבי אלעזר בן עזריה הוא הדורש בשבת זו (שהרי אמרו בברכות כ"ח ע"א שהיה סדר מסודר, שרבן גמליאל דורש שלש שבתות ורבי אלעזר בן עזריה שבת אחת), כיון אותם להיזכר במאמרו המפורסם של רבי אלעזר בן עזריה בהגדה, שעם כל גדלותו לא התחדש לו החידוש שהתחדש לבן זומא, ומזה הוכיח להם שאף לגדולים יש מה ללמוד מהקטנים.

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

(מתוך ספר "מקור נאמן" ח"ד שעתיד בע"ה לראות אור)

שאלה: בתנו בכתה א' אינה אוכלת בבית הספר את האוכל שמכינים לה. נסינו להסביר לה על איסור בל תשחית וכן לעודד על ידי פרסים ולא עזר. מה אפשר לעשות?

תשובה: אולי אין לה תיאבון. תתנו לה חצי מהמנה הרגילה. כך היא תדרוש בעצמה.

שאלה: יש הלכה שכתב הרמב"ם ולא נמצא שום מקור לדבריו, וראיתי לאחד מן האחרונים שהביא שמקורו מספר תיקוני הזוהר. שאלתי היא האם אפשר לומר כן, היות וידוע שהרמב"ם לא ראה את ספר הזוהר וכל שכן ספר תיקוני הזוהר?

תשובה: כן דברת. הרמב"ם לא ראה אותם. אלא שהיה לו מקור קדמון במדרש או בתשובות הגאונים שנאבד לנו.

שאלה: היכן אומרים "גופא" והיכן "אמר מר"?

תשובה: "גופא" בדברי אמורא, "אמר מר" בדברי תנא (ועיין רש"י סוכה דף י"ד ע"א). אומרים זה כשהענין נתארך והגמרא חוזרת על הראשונות.

שאלה: האם כדאי לענווד שעון, כי שמעתי טענה שזה גורם להפסיק באמצע הלימוד לבדוק מה השעה?
תשובה: עדיף לענווד שעון כדי להעריך ערך הזמן, רק לא להסתכל בו כל רגע, וסימניך "שמרו עדותיו וחק נתן" (תהלים צ"ט ז') ר"ת שעון. ואמה"ג זצ"ל בילדותו קנה שעון מדמי כיס שנתנו לו. והיה מסודר מאד בזמני התפלה והלימוד וכיוצא.

שאלה: האם יש הבדל בין קריאת המלה "לו" לבין קריאת המלה "לא"?

תשובה: אין הבדל, ולכן כשנפגשים ביחד עושים דגש במלת "לא" להבחין שהיא לשלילה. כגון: "וידע און כי לא לו יהיה הזרע" (בראשית ל"ח ט'), "שחת לו לא בניו מומם" (דברים ל"ב ה'). ועוד.

שאלה: מה מברכים על בשמים שנקראים 'עטרשה'?

תשובה: עצי בשמים.

פסוק בזמנו - פסוק מהפרשה הרומז על הזמן בו נקראת הפרשה

יש שנים שחג פורים קרוב לפרשת שמיני, והוא נרמז בפסוק "ויהי ביום השמיני קרא משה" וגו' (ויקרא ט, א) הוא יום פורים, השמיני להולדת משה רבנו ע"ה והוא יום מילתו. "כי היום ה' נראה אליכם", שבכל יום פורים מתגלה הארת יסוד דאבא כנודע. (מרן הגר"מ מאזוז שליט"א בספרו "אסף המזכיר" ערך התחפשות בפורים)

נר ה' נשמת אדם

לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל
לע"נ יוסף יצחק ז"ל בן שושנה תבלח"ט

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רחל בת מו"ל ע"ה
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל

להצלחת פסח יוסף בן מלכה הי"ו

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com